

شورای عالی حوزه های علمیه

کلیات و برنامه درسی سطح چهار «رشته کلام و فرق انحرافی با گرایش نقد وهابیت»

شماره مصوبه: ۱۴۰۳

شماره جلسه: ۲۱۱

تاریخ تصویب: ۱۳۹۸/۰۴/۲۵

تاریخ ابلاغ: ۱۳۹۹/۰۵/۰۲

مرجع تصویب: شورای گسترش حوزه های علمیه

سطح ماده ۲. تعریف عنوان: رشته کلام و فرق انحرافی با گرایش «نقد وهابیت» در مقطع سطح چهار است. **ماده ۱. عنوان** چهار رشته آموزشی- پژوهشی کلام و فرق انحرافی با گرایش «نقد وهابیت»، چهارمین مقطع از تحصیلات حوزوی است، که طلاب پس از گذراندن این دوره توان تدریس، تحقیق، نقد، ارائه نظریه و پاسخ به نیازهای علمی و تخصصی پیرامون دفاع از مکتب اهل بیت علیهم السلام و نقد وهابیت و جریانهای تکفیری را کسب کرده و پس از دفاع از رساله، دانشنامه سطح چهار رشته کلام و فرق **ماده ۳. اهداف انحرافی با گرایش «نقد وهابیت»** را دریافت می کنند.

- تسلط بر مبانی و آراء وهابیت و نقد آنها.
- تقویت توان پژوهش در حد تحلیل، نقد و ارائه نظریه در مباحث مرتبط با وهابیت.
- ارتقاء توان پاسخ گویی به نیازهای علمی تخصصی در خصوص نقد وهابیت.
- تأمین پژوهشگر مورد نیاز و زمینه سازی جهت تولید علم و توسعه دانش در زمینه نقد وهابیت.
- تأمین استاد مورد نیاز برای تدریس تخصصی در موضوعات و مسائل نقد فرقه انحرافی وهابیت.

ماده ۴. ضرورت

-
1. اهمیت فوق‌العاده آموزش نقد جریان انحرافی وهابیت با استفاده از قرآن و منابع اسلامی.
 2. رسالت حوزه‌های علمیّه و اُمت اسلامی در حفظ و تقویت مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام و نقد فرقه انحرافی و تکفیری وهابیت.
 3. ضرورت پاسخ‌گویی به شبهات گوناگون اعتقادی و مقابله با مبانی و اندیشه‌های وهابیت و جریان‌های تکفیری.

مادّه 5. سیاست‌ها

1. اهتمام به ارتقاء فضائل و ملکات اخلاقی و معنوی طلاب.
2. اهتمام به بهره‌گیری از سنت‌های کارآمد حوزه‌ای، فناوری‌ها و روش‌های نوین و مؤثر در آموزش و پژوهش.
3. اهتمام به رویکرد نقّادانه و نظریه‌پردازانه، با طرح دیدگاه‌های چالشی وهابیت.
4. اهتمام به تأمین نیازهای علمی حوزه علمیّه و جامعه اسلامی در زمینه وحدت اسلامی و نقد جریان‌های سلفی و تکفیری.
5. تأکید بر بهره‌گیری از زبان عربی در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی.
6. اهتمام به اتقان محتوای مباحث با روش اجتهادی و پرهیز از سطحی‌نگری.

نظام آموزشی سطح چهار، نیم‌سال، درسی و حضوری است. طول دوره با احتساب پایان‌نامه حداقل 10 مادّه 6. نظام آموزشی

مادّه 7. شرایط پذیرش و حداکثر 12 نیم‌سال خواهد بود.

1. احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی بر اساس آیین‌نامه‌های مصوّب.
2. دارا بودن مدرک علمی سطح سه رشته کلام اسلامی با اولویت گرایش نقد وهابیت.

پذیرش طلاب دارای مدرک علمی سطح سه عمومی، مشروط به گذراندن دروس پیش‌نیاز، مجاز است. تبصره:

3. قبولی در سنجش علمی.
4. احراز توانایی‌های لازم در مهارت‌های خواندن، درک مطلب و نگارش به زبان عربی.

ردیف مادّه 8. عناوین و مشخصات کلی دروس

عنوان درس

ساعت

1	خارج اصولا (دو سال)	220
2	خارج فقه (دو سال)	220
3	بررسی اجتهادی آیات و روایات کلامی	96
4	تحقیق فقهی و اصولی 1 و 2	64
5	دروس پیش نیاز	208
6	دروس مشترک	320
7	دروس تخصصی	352
8	رسالة علمی (پایان نامه)	288
جمع ساعت		1768

اهداف ساعت عنوان رد ماده 9. جدول دروس پیش نیاز

درس ی

32	تقویت توان تحقیق و پژوهش	1	روش
	از طریق آموزش روش‌های تحقیق		
	تحقیق و کیفیت بهره‌برداری		پیشرفت
	از ابزار و منابع بصورت		
	کاملاً کاربردی در بحث نقد		
	وهابیت		
32	بررسی ادله نقلی و عقلی	2	امامت
	امامت امیرالمومنین (ع) و		میرالموم
	خلافت بلا فصل ایشان و		نیز (ع)
	نقد دیدگاه عامه همراه با		
	بررسی شبهات		
32	شناخت و بررسی سیر	3	تاریخ
	تاریخی شیعه، شخصیتها و		تشیع

آثار مهم، فرق و دولت‌های
مهم شیعی از آغاز تاکنون و
شناخت تمدن عظیم اسلامی
و جایگاه معارف و اندشمندان
شیعه در خلق تمدن اسلامی

شناخت روش‌ها، ابزارها و 16 شیوه‌های 4
شیگردهای جریانات و تبلیغی
شخصیت‌های وهابی و وهابیت
راه‌کارهای مقابله با آن

تیین مبانی و قواعد علم 32 مبانی و 5
کلام مانند حجیت عقل، قرآن قواعد
و سنت، حسن و قبح عقلی، علم کلام
قاعده لطف، حجیت خبر
واحد در مسائل اعتقادی

بررسی و نقد شبهات خاص 64 شبهه‌ش 6
به شیعه، تحریف قرآن، علم ناسی
غیب، رجعت، تقیه، لعن و (1-2)
سب صحابه، ازدواج امّ
کلثوم با خلیفه دوم، رابطه
اهل البیت(ع) با خلفا و...

20 جمع ساعت

8

رشته

دروس

:10

1	عقائد خاصّ شیعه	32	بررسی تحلیلی مهمترین آموزه‌های خاصّ شیعه با تأکید بر شبهات جدید فرق انحرافی و نقد آنها
2	32 مبانی و قواعد عرفان اسلامی		بررسی تحلیلی مبانی، قواعد و روش عرفان اسلامی مبتنی بر معارف مکتب اهل بیت(ع) با توجّه به رویکرد فرق انحرافی
3	انسان‌شناختی	32 مبانی	بررسی تحلیلی مهمترین مسائل انسان‌شناسی تأثیرگذار در علم کلام با توجّه به رویکرد فرق انحرافی
4	هستی‌شناختی	32 مبانی	بررسی تحلیلی مهمترین مبانی هستی‌شناسی تأثیرگذار در علم کلام با توجّه به رویکرد فرق انحرافی
5	معرفت شناختی	32 مبانی	بررسی و تحلیل جایگاه عقل، نقل، شهود و تجربه و رابطه آنها با یکدیگر و شیوه‌های بهره‌گیری مذاهب از این منابع
6	32 جغرافیای فرق و مذاهب اسلامی		بررسی و تحلیل وضعیّت فرهنگی- اجتماعی مذاهب و نسبت آنها با فرق و جریان‌های انحرافی مانند: وهابیت، بهائیت، تصوّف و عرفان‌های نوظهور در جغرافیای جهان اسلام
7	فرق انحرافی و قرآن	32	بررسی و تحلیل شیوه‌های استفاده فرق انحرافی از قرآن همراه با تسلط بر نحوه بهره‌برداری از آیات قرآن به منظور پاسخ‌گویی به مستندات قرآنی آنها
8	16 شیوه‌های مقابله با روش‌های تبلیغی فرق انحرافی		بررسی تحلیلی شیوه‌های تبلیغ فرقه‌های انحرافی در جذب مخاطب و ارائه راه‌کارهای مناسب جهت مقابله با آنها
9	48- عملی کارگاه گفتگو و مناظره		تبیین روش‌مند مهارت‌های اختصاصی مناظره و گفت و گو با پیروان سلفیه و وهابیت
10	16 فرق انحرافی و [1] سیاست		تبیین و تحلیل رابطه متقابل فرق انحرافی و سیاست و نقش آن در گسترش آن فرقه

هدف ساعت عنوان درس ردی

32	نقد روش دین	بررسی و تحلیل انتقادی روش‌های
1	شناسی	دین‌شناسی سلفیه و وهابیت در مباحثی
	وهابیت	مانند: نقل، ظاهرگرایی، تأویل، حقیقت و مجاز و اجتهاد
32	نقد منابع	بررسی و تحلیل انتقادی دیدگاه سلفیه و
2	معرفت دینی	وهابیت درباره منابع معرفت دینی (قرآن، سنّت، اجماع و عقل)
	سلفیه و وهابیت	
64	نقد عقائد	بررسی و ارزیابی تحلیلی عقائد بنیادین و
3	بنیادین و وهابیت	اساسی و وهابیت مانند: توحید و شرک، ایمان و کفر، سنّت و بدعت و حیات برزخی بر اساس مبانی امامیه و فرق کلامی اهل سنّت
	1 و 2	
32	نقد شبهات	بررسی و تحلیل شبهات خاص و وهابیت
4	خاص و وهابیت	مانند: توسّل، شفاعت، استغاثه، نذر برای اولیاء الهی، بناء بر قبور، مسجد در کنار قبور، سفر برای زیارت قبور، تبرک، بزرگداشت و فیّات و موالید، عزاداری برای اموات و قسم به غیر خدا
64	نقد مبانی سی	بررسی و تحلیل انتقادی مبانی و عقاید
5	اسی-اعتقادی	خاص سلفیه در مباحث حکم به غیر ما
	سلفیه 1 و 2	أنزل الله، دار الاسلام و دار الکفر، استعانت از کفار، دموکراسی، تمکین و

بررسی تحلیلی و نقد قواعد حدیثی و	32 نقد قواعد	
رجالی و هابیت همراه با تبیین اشتراکات و	حدیثی و	6
افتراقات آنان با میانی اهل سنت	رجالی و هابیت	
بررسی و تبیین تقابل دیدگاه‌های سلفیه و	6 سلفیه و تصوف	
تصوف در موضوعات معرفتی و اعتقادی		7
تحلیل و نقد دیدگاه‌های سلفیه و هابیت	16 سلفیه و	
در زمینه تقریب مذاهب اسلامی	تقریب	8

288 جمع ساعت